

RODNO ODGOVORNA PRAVILA ZA UČEŠĆE U PROGRAMU HORIZONT EVROPA

Evropska komisija je objavila predlog za sledeći EU Program istraživanja i inovacija (2021-2027), pod nazivom „Horizont Evropa“. Ovaj Kratki izveštaj predstavlja poziv na akciju za pravilno uključivanje principa politika rodne ravnopravnosti u Pravila za učešće u programu Horizont Evropa. Cilj je da se ojača rodna ravnopravnost u zajednici i strukturama Evropskog istraživačkog prostora (EIP) kao i da se uvedu inovacije u sprovođenje politika rodne ravnopravnosti na naučnom polju.

Jedan od ciljeva novog Okvirnog programa povezanog sa pravilima za učešće re-zimiran je kao „jednostavnija pravila“. Cilj je poboljšati finansijski i administrativni učinak novog programa. To će se postići većim korišćenjem pojednostavljenih obrazaca za dodelu bespovratnih sredstava kada je to odgovarajuće i nastavljanjem korišćenja principa jednog skupa pravila. EK uverava da Uredba poštuje osnovna prava i uvažava principe priznate u Povelji Evropske unije o osnovnim pravima. Štaviše, treba zadržati ključne elemente procene predloga i sistem selekcije iz prethodnog programa Horizont 2020 s posebnim fokusom na izvrsnost.

Nekadašnji član 16. (Rodna ravnopravnost) Uredbe o programu H2020 je pre-rađen kao stav člana 6. o Sprovođenju i oblicima finansiranja u EU kako sledi:

Da bi se obezbedilo da ovaj novi član kao i navod iznet u preambuli Predloga

u vezi sa uključivanjem rodne dimenzije u istraživački i inovativni sadržaj i nadgledanje kroz sve faze istraživačkog ciklusa, projekat GENDERACTION daje sledeće preporuke za program Horizont Evropa:

- **Razviti privremene specijalne mere (pozitivna akcija) u okviru Pravila za učešće radi podsticanja učešća žena u projektima programa Horizont Evropa, naročito rodnu balansiranost rukovodilaca projekta.**

** Privremena ocena rodne dimenzije programa H2020 pokazala je da su žene rukovodioci u samo 25% projekata.*

** Helsinška grupa za rodnu dimenziju u oblasti istraživanja i inovacija (u daljem tekstu HG) zatražila je proceduru za bolje nadgledanje finansiranih projekata u pogledu rodne balansiranosti u istraživačkim timovima.*

- **Osmisliti delotvorne mere za postizanje balansiranosti poslovnog i pri-**

vatnog života koje će biti primenjene u projektima programa Horizont Evropa uz konsultacije sa akterima za rodna pitanja.

* HG je zatražila dodatno finansiranje radi angažovanja zamenskog osoblja ili produženja istraživačkog perioda u slučajevima porodičnog/porodiljskog odsustva.

- **Uključiti obavezu za partnerske institucije da garantuju jednako plaćanje u predlozima podnetim za finansiranje.**
- **Osnažiti zahteve i nadgledanje uključivanja rodne dimenzije u predloge putem polja za analizu seksualnosti/pola u prijavama i stručnosti po pitanju rodne dimenzije u okviru konzorcijuma.**

* U Privremenoj oceni rodne dimenzije programa H2020 zaključeno je da je uključivanje rodne dimenzije u istraživački sadržaj bilo slabo.

* HG je zatražila da se od podnosilaca zahteva izričito zahteva da razviju polnu i/ili rodnu analizu i da uključe stručnjaka za rodna pitanja u konzorcijume za one teme koje izričito navode rod.

- **Uključiti pitanja rodno odgovornog istraživanja i inovacija u kriterijume za dodeljivanje sredstava (član 25. Predloga Uredbe) tako da se predlozi ocenjuju na osnovu izvrsnosti, uključujući i analize seksualnosti/pola kada istraživanje obuhvata ljude ili ima uticaja na ljude, kvalitet i efikasnost sprovođenja.**

* U Privremenoj oceni rodne dimenzije programa H2020 zaključeno je da treba revidirati kriterijume ocenjivanja i način na koji se primenjuju da bi se izbegla rodna pristrasnost u proceni postignuća istraživača.

* HG je preporučila da obrasci za ocenjivanje i smernice za nadgledanje obuhvataju pitanja u vezi sa rodnom dimenzijom u istraživanju i inovacijama kao i da se to smatra preduslovom za dodelu bodova za izvrsnost.

Program će obezbediti delotvorno podsticanje rodne ravnopravnosti i rodne dimenzije u istraživačkom i inovativnom sadržaju. Posebna pažnja će se posvetiti obezbeđivanju rodne balansiranosti, obzirom na stanje u oblasti istraživanja i inovacija o kojoj je reč, u ocenjivačkim komisijama i u telima kao što su ekspertske grupe.

član 6.9. Predloga Uredbe

- **Obezbediti rodnu balansiranost u sastavu ocenjivačkih komisija i ocenjivača (član 26. Predloga Uredbe), uključivanje stručnjaka za rodna pitanja među ocenjivače i obuka u oblasti rodne ravnopravnosti za ocenjivače radi suzbijanja rodne pristrasnosti u ocenjivanju.**

* U Privremenoj oceni rodne dimenzije programa H2020 zaključeno je da je potrebna stručna procena rodne dimenzije u ekspertskim grupama, ocenjivačkim panelima i savetodavnim grupama u svim naučnim poljima.

* HG preporučuje obaveznu obuku u oblasti rodne ravnopravnosti za ocenjivače kao i uključivanje stručnjaka za rodna pitanja među ocenjivače za teme koje izričito navode rodnu dimenziju.

Konačno, Predlog ima za cilj da održava ključne elemente procene predloga i sistema selekcije prethodnog programa Horizont 2020 sa njegovom posebnom usme-

renošću na izvrsnost. Mora se prepoznati da je uključivanje rodne dimenzije u oblast istraživanja i inovacija ključni element istraživačke izvrsnosti i da bez njega, istraživanje i inovacije, nude samo delimična i često potpuno pogrešna rešenja i odgovore, kako potvrđuju nedavne studije.

Reference

European Commission (2018) *Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing Horizon Europe – the Framework Programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and dissemination*. [And Annexes to it]

Helsinki Group on Gender in R&I (2017) *Position paper on H2020 interim evaluation and preparation of FP9*.

European Commission (2017) *Interim Evaluation: Gender Equality as a crosscutting issue in Horizon 2020*.

Kontaktirajte nas:

www.genderaction.eu
info@genderaction.eu
[@GENDERACTION_EU](https://www.instagram.com/GENDERACTION_EU)

Ovaj projekat finansira program Evropske unije za istraživanja i inovacije Horizont 2020 prema sporazumu o dodeli bespovratnih sredstava br. 741466.

Odricanje od odgovornosti: Stavovi i mišljenja iskazani u ovom dokumentu predstavljaju isključivo stavove projekta, a ne Evropske komisije.